Dosarul nr. 2-6459/2024, 2-24051526-12-2-14052024

HOTĂRÂRE
în numele legii

31 iulie 2024 municipiul Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

în componență:

președintele ședinței, judecătorul Viorica Dodon

grefierul Alina Roman

cu participarea:

reprezentantei reclamantului, avocata Natalia Culeac-Reul

reprezentantului pârâtului, Ion Tulbure

examinând în ședință de judecată publică cauza civilă la acțiunea depusă de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiție a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Grigore Stoian cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti,

c o n s t a t ă

La data de 08 mai 2024 Mihail Guzic a depus acțiunea împotriva Ministerului Justiție a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Grigore Stoian cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti.

În motivarea acțiunii indică că a activat din anul 1993 în cadrul Brigăzii de poliţie cu Destinaţie specială „Fulger” în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în prezent este pensionar al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova din luna iunie 2005. În conformitate cu prevederile art. 35 al Legii Republicii Moldova „Cu privire la poliţie” nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu toate modificările ulterioare, asigurarea colaboratorilor poliţiei cu spaţiu locativ, colaboratorilor poliţiei li se acorda de către organele publice locale, cel mult după trei

ani de zile de la angajare la serviciu, spaţiu locativ sub formă de apartament sau casă separată conform normelor stabilite de legislaţie.

La data de 15 ianuarie 2009 s-a adresat cu o cerere prealabilă către Consiliul municipal Chişinău în privinţa asigurării cu spaţiu locativ conform art.b35 a Legii Republicii Moldova „Cu privire la poliţie" nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu toate modificările ulterioare.

La data de 04 februarie 2009 (G-125/09) conform răspunsului parvenit de la Direcţia generală locativ comunală şi amenajare a Consiliului municipal Chişinău a fost informat că problema locativă este luată la control şi urmează să fie soluţionată pe parcurs, în funcţie de fondul locativ disponibil.

Luând în consideraţie că nu a fost asigurat cu spaţiu locativ de către autorităţile publice locale conform legislaţiei în vigoare, nu a dispus şi nici nu dispune în prezent de spaţiu locativ conform legislaţiei în vigoare, locuiește în municipiul Chişinău într-o odaie în cămin fără dependenţă sanitară, suprafaţa locativă de *****cu familia: fiica ***** şi cu soţia *****. A fost nevoit să se adreseze în instanţa de judecată pe 18 februarie 2009 la Curtea de Apel Chişinău cu acțiune către Consiliul municipal Chişinău prin care a solicitat să-i fie recunoscut dreptul la asigurarea cu spaţiu locativ şi obligarea Consiliului municipal Chişinău să emită actul administrativ – decizia de repartizare a spaţiului locativ din fondul municipal în corespundere cu legislaţia locativă în vigoare. Prin hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009 instanţa de judecată a admis cererea de chemare în judecată depusă, a recunoscut dreptul lui împreună cu membrii familiei la asigurarea cu spaţiu locativ conform legislaţiei locative în vigoare, a obligat Consiliul municipal Chişinău să-i acorde lui şi membrilor familiei lui spaţiu locativ sub formă unui apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislaţia locativă în vigoare.

Consiliul municipal Chişinău a declarat recurs împotriva hotărârii, prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009 s-a decis respingerea recursului cu menţinerea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009.

După întrarea în vigoare a deciziei judecătoreşti, la data de 09 octombrie 2009 s-a adresat cu o cerere către șeful oficiului de executare a sectorului Centru municipiul Chişinău, Primarul general al municipiului Chişinău şi Consiliul municipal Chişinău prin care a solicitat să contribuie conform legislaţiei în vigoare la executarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009 conform legislaţiei în vigoare.

Conform încheierii executorului judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la primirea spre executare a documentului executoriu şi intentare a procedurii de executare, s-a dispus a intenta procedura de executare nr. 12-884/09 la 12 iunie 2009 şi a obliga Consiliul municipal Chişinău să execute decizia menţionată şi stabilirea termenului de executare benevolă.

Hotărârea judiciară nominalizată rămâne fără executare până în prezent. Având în vedere, că hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009 nu se executa în termenul stabilit de lege, a înaintat la CtEDO o cerere la data de 29 noiembrie 2009 în conformitate cu articolul 34 al Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, precum şi cu articolele 45 şi 47 ale Regulamentului Curţii, care a fost înregistrată cu nr. 65404/09, Guzic c. Moldovei, în legătură cu faptul, că prin neexecutarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009 se încalcă art.6 al Convenţiei, adică a dreptului la un proces echitabil. De asemenea, prin neexecutarea deciziei judecătoreşti menţionate, se încalcă şi dreptul meu la protecţia proprietăţii, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenţiei.

Conform scrisorii CtEDO la 29 septembrie 2011 a fost informat că la data de 01 iulie 2011 în Republica Moldova a întrat în vigoare Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti. În concluzie Curtea a considerat că este necesar să facă uz de noul remediu intern în scopul restabilirii drepturilor încălcate etc.

Luând în consideraţie, că la data de 01 iulie 2011 în Republica Moldova a întrat în vigoare Legea Republicii Moldova nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, având temeiul recomandările Curţii Europene pentru drepturile Omului a considerat că este necesar să facă uz de noul remediu intern în scopul restabilirii drepturilor încălcate etc.

Indică reclamantul că urmare a neexecutării hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin deciziei Colegiului Civil si de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti menţionate, instanţa de judecată a dispus a-i acorda o sumă de bani pentru orice prejudiciu material, moral, costuri şi cheltuieli suportate de către reclamant (hotărârea Judecătoriei Râşcani municipiul Chişinău din 20 noiembrie 2012, modificată prin Decizia Colegiului civil al Curţii de Apel Chişinău din 26 martie 2013 prin care a fost casată parţial hotărârea Judecătoriei Râșcani municipiul Chişinău din 20 noiembrie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mihail Guzic împotriva Ministerul Finanţelor al Republicii Moldova, Intervenient accesoriu Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, Consiliul municipal Chişinău, executor judecătoresc Oleg Ungureanu privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, repararea prejudiciului moral şi obligarea executării hotărârii judecătoreşti, în partea reparării prejudiciului moral, cu pronunţarea în această parte a unei noi hotărâri, după cum urmează: se încasează de la

Statul Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Finanţelor al Republicii Moldova, în beneficiul lui Mihail Guzic suma de *****, cu titlu de prejudiciu moral în lei la momentul executării hotărârii judecătoreşti conform cursului oficial al Băncii Naţionale a Republicii Moldova, menţinută prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 17 iulie 2013, prin care instanţa dispune, recursurile declarate de către Mihail Guzic şi Ministerul Finanţelor al Republicii Moldova, se consideră inadmisibile.

Toate eforturile întreprinse conform legislaţiei în vigoare în realizarea dreptului lezat nu au dat rezultate. Hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009 rămâne fără executare până în prezent.

La 21 martie 2018 a depus o altă cerere de chemare în judecată, pe o altă perioadă de neexecutare, împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, intervenient accesoriu executor judecătoresc Victor Caţer, conform Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti. Ca urmare a neexecutării hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil si de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2018 s-a admis parţial cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenienţi Consiliul municipal Chişinău, executor judecătoresc Victor Caţer. S-a constatat încălcarea dreptului reclamantului prevăzut de articolul 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale şi articolul 1 al Protocolului 1 Adiţional la Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale de către Statul Republica Moldova, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul reclamantului suma de *****lei cu titlu de prejudiciul prejudicial moral cauzat pentru neexecutare în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil si de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, pentru perioada de timp din 03 iulie 2012 până la depunerea cererii de chemare în judecată pe 21 martie 2018. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului suma de *****lei, cheltuielile de asistenţă juridică. În rest, pretenţiile înaintate în cerere privind repararea prejudiciului moral şi a cheltuielilor de asistenţă juridică şi a cheltuielilor de judecată pentru xerocopii s-au respins ca neîntemeiate. Prin Decizia Curţii de Apel Chişinău din 23 octombrie 2018 s-a respins cererea de apel declarată de către reclamant şi Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, s-a menţinut hotărârea Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani din

28 iunie 2018 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei, intervenienţi accesorii Consiliul municipal Chişinău, executor judecătoresc Caţer Victor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, repararea prejudiciului moral şi încasarea cheltuielelor de judecată. Prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie 23 ianuarie 2019 recursurile declarate de reclamant și Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova au fost declarate inadmisibile.

Conform recomandărilor Curţii Europene pentru drepturile Omului (, după exercitarea-folosirea noului remediu intern în scopul restabilirii drepturilor încălcate, în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 (prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 28 iunie 2018, menţinută prin decizia Curţii de Avei Chișinău din 23 octombrie 2018 și încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 23 ianuarie 2019) a înaintat-expediat la CtEDO din nou o cerere la data de 20 aprilie 2019 în conformitate cu articolul 34 al Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, precum şi cu articolele 45 şi 47 ale Regulamentului Curţii, care a fost înregistrată cu nr. 22923/19, Guzic c. Moldovei, în legătură cu faptul că prin neexecutarea hotărârii Curţii de Avei Chișinău din 05 mai 2009, menţinută prin Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, se încalcă art. 6 al Convenţiei, adică a dreptului meu la un proces echitabil. De asemenea, prin neexecutarea deciziei judecătoreşti menţionate, se încalcă şi dreptul reclamantului la protecţia proprietăţii, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenţiei.

Ca urmare a neexecutării în continuare a hotărârii Curţii de Avei Chișinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului civil si de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009. La data de 30 septembrie 2021 a depus o altă cerere de chemare în judecată, pe o alta perioadă de neexecutare, împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chișinău, intervenient accesoriu executor judecătoresc Stoian Grigore, Conform Legii Republicii Moldova nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chișinău, Primăria municipiul Chișinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielelor de judecată. Prin decizia Curţii de Apel Chișinău din 16 iunie 2022 a fost admis apelul declarat de Mihail Guzic împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021. S-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul

municipal Chişinău, Primăria municipiului Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi cheltuielelor de judecată, şi s-a emis o hotărâre, prin care: s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiului Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielelor de judecată, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu, s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova în beneficiul lui Mihail Guzic suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în legătură constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, în rest acţiunea înaintată privind încasarea diferenţei prejudiciului s-a respins ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie 23 noiembrie 2022 s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de Mihail Guzic, reprezentant de avocatul Natalia Culeac-Reul, şi de Ministerului Justiţie al Republicii Moldova împotriva deciziei Curţii de Apel Chişinău din 16 iunie 2022.

Indică reclamantul Mihail Guzic că conform practicii judiciare a Curţii Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, hotărârea judecătorească nu se finalizează cu pronunţarea, ci cu executarea ei și că în acest sens se aduc ingerinţe drepturilor lui prevăzute de art. 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, care declară că fiecare persoană are dreptul la protejarea drepturilor sale civile de către o instanţă independentă, care se va pronunţa referitor la drepturile sale cu caracter civil. Odată ce o hotărâre de judecată nu va fi executată, are loc încălcarea art. 6 CEDO. Conform art. 1 al Convenţiei Europene pentru Drepturile Omului, se obligă Statele Membre să recunoască oricărei persoane aflate sub jurisdicţia lor drepturile şi libertăţile definite în titlui I al Convenţiei. Această obligaţie trebuie respectată de către toate instituţiile statale, de către puterea executivă a statului, însă şi de puterile legislativă şi judecătorească, precum şi de către toate persoanele care acţionează în numele acestor puteri.

Reclamantul pretinde, că neexecutarea ulterioară a hotărârii în favoarea sa se încălca dreptul lui garantat de articolul 6 §1 al Convenţiei.

O autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor şi a spaţiului locativ alternativ ori altfel de motive ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti. La fel, şi pronunţarea unei hotărâri care se cunoaşte cu certitudine că nu va fi executată. Firește, o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanţe speciale. Dar întârzierea nu poate fi astfel, încât să prejudicieze esenţa dreptului protejat conform articolului 6 §1 al Convenţiei (a se vedea Immobiliare Saffi v. Italy [GC], nr. 22774/93, § 74, ECHR 1999-V). Dar cum va fi în cazul neexecutării

unei hotărâri judecătoreşti în general? Prin omisiunea timp de mai mulţi ani de a lua măsurile necesare pentru executarea hotărârilor judecătoreşti irevocabile în această cauză, autorităţile moldoveneşti ar putea priva prevederile articolului 6 §1 al Convenţiei de toate efectele benefice. Prin urmare, există o violare a articolului 6 §1 al Convenţiei. În continuare, reclamantul pretinde, că datorită eventualei neexecutării a hotărâririi judecătoreşti în favoarea sa, el nu poate beneficia de bunurile sale şi, astfel, în consecinţă se încalcă dreptul său la protecţia proprietăţii garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie. Protocolului nr. 1 la Convenţie prevede că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică şi în condiţiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internaţional. Dispoziţiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosinţa bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuţii, sau a amenzilor. Curtea reiterează că o „pretenţie" poate constitui un „bun" în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie, dacă ea este suficient de certă pentru a fi executorie (a se vedea Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece, hotărâre din 9 decembrie 1994, Seria A nr. 301-B, § 59).

Menționează reclamantul că hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, devenind irevocabilă şi executorie, nu a putut să obţină executarea acestei hotărâri imediat ce a devenit executorie. Aceasta constituie o ingerinţă în dreptul său la respectarea bunurilor sale, aşa precum este prevăzut în prima propoziţie a primului paragraf al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie. Prin neexecutarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, autorităţile naţionale împiedică reclamantul, care în mod rezonabil, se aşteaptă de a obţine respectarea drepturilor sale. Prin urmare, există o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie.

În motivele acţiunii reclamantul Mihail Guzic indică constatările Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 8 din 24 decembrie 2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral şi material cauzat persoanelor prin violarea art. 3, 5, 8 CEDO.

Consideră reclamantul, că în continuu, Consiliul municipal Chişinău în cârdăşie cu Guvernul Republicii Moldova nu au întreprins nici o măsură întru executarea HOTĂRÂRII Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului civil şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, cu atât mai mult, fiind expirat termenul recomandat de Curte pentru care Guvernul urma să introducă, în termen de 6 luni de la data când hotărârea pilot Olaru şi alţii contra Republicii Moldova va deveni definitivă, un remediu care va asigura o redresare cu adevărat efectivă pentru violările Convenţiei cauzate de

neexecutarea hotărârilor privind acordarea locuinţelor sociale. Astfel, reclamantului i-au fost violate drepturile prevăzute de Articolul 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor şi Libertăţilor Fundamentale şi de Articolul 1 al Protocolului Adiţional la Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale, şi anume: a) dreptul persoanei la judecarea cauzei într-un termen rezonabil. Or, actul justiţiar nu se finalizează cu pronunţarea hotărârii de către instanţa judecătorească, ci cu executarea ei, astfel, restabilirea persoanei în drepturi, în cazul dat, nu se execută hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, devenită irevocabilă după pronunţare (sau în termen mai mare de 9 ani nu este repus în drepturile de proprietate). Pentru reclamant acest termen este foarte mare, reieşind din faptul, că locuiesc în municipiul Chişinău într-o odaie în cămin fără dependenţă sanitară, suprafaţa locativă de *****cu familia; b) dreptul persoanei la judecare sau accesul la justiţie. Deoarece nu se execută Decizia judecătorească definitivă menţionată, nu poate fi vorba că se respectă dreptul de acces la justiţie, prevăzut de Articolul 6 al Convenţiei; c) dreptul persoanei la protecţia proprietăţii. Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale şi nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa. Cu toate că instanţa de judecată, s-a pronunţat în privinţa obligării administraţiei publice locale de a-i acorda reclamantului împreună cu familia spaţiu locativ, reclamantul până la momentul de faţă nu a intrat în posesia, administrarea şi folosinţa locuinţei sale.

În acest context, reclamantului cere să fie constatat şi recunoscut faptul că Statul Republica Moldova i-a violat drepturile prevăzute la Articolul 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale şi Articolul 1 al Protocolului Adiţional la Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale. Este unanim recunoscut că normele şi principiile dreptului internaţional se completează şi se îmbogăţesc esential prin hotărârile concrete ale Curţilor Internaţionale (CEDO etc). Totodată, menţionează şi faptul că Republica Moldova ratificând Convenţia Europeană Pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, adoptată la 04 noiembrie 1950, în vigoare pentru Republica Moldova din 12 septembrie 1997, şi-a asumat obligaţia să garanteze oricărei persoane aflate sub jurisdicţia sa drepturile şi libertăţile stipulate în Convenţie (drepturi civile şi politice), a recunoscut dreptul la recurs individual în faţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, s-a angajat să respecte hotărârile definitive ale Curţii în orice dosar în care este parte, precum şi pentru toate cauzele referitoare la interpretarea şi aplicarea Convenţiei şi a protocoalelor ei adiţionale la care este parte. Astfel, Republica Moldova a recunoscut dreptul la recurs individual în faţa Curţii şi jurisdicţia obligatorie a Curţii atît pentru instanţele judecătoreşti naţionale, cît şi pentru autorităţile publice naţionale.

Menţionează că şi Plenul Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova, recunoscând statutul de izvor de drept al Convenţiei pentru apărarea drepturilor

omului şi a libertăţilor fundamentale în ordinea juridica internă explicat în Hotărârea nr. 17 din 19 iunie 2000 privind aplicarea în practica judiciară de către instanţele judecătoreşti a unor prevederi ale Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în care se menţionează că Convenţia constituie o parte integrantă a sistemului legal intern şi respective urmează a fi aplicată direct ca orice altă lege a Republicii Moldova, cu deosebirea că CEDO are prioritate faţă de legile interne, care îi contravin. Astfel, Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, hotărârile Curţii Europene a Drepturilor Omului care se întemeiază pe această Convenţie şi ale cărei dispoziţii le aplică, fiind şi interpretul supreme al acestora, sunt recunoscute ca având statut de izvor de drept şi au aplicabilitate direct în dreptul naţional. Totodată, concretizează că prejudiciul moral pe care îl solicit în speță în sumă şi în mărime de *****lei derivă din perioada de timp pentru neexecutarea hotărârii menţionate, de la 30 septembrie 2021 până la 08 mai 2024 şi se încadrează cât şi în sumele acordate de CtEDO pe cazuri similare, cât şi conform Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 8 din 24 decembrie 2012.

La acest capitol menţionează şi Hotărârea CEDO din 29 noiembrie 2005, cererea nr. 15840/02 Criţco vs Moldova, în care Curtea reaminteşte că dreptul la o instanţă, garantat de art. 6 CEDO, ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui Stat Contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă şi obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părţi.

În speţă este cert că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătoreşti, care este statul Republica Moldova, n-a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârii judecătoreşti irevocabile, ca urmare reclamantul nu a putut beneficia de succesul obţinut în urma examinării litigiului, care se referă la asigurarea cu spaţiu locativ, fapt incontestabil denotă că hotărârea adoptată în favoarea reclamantului a rămas neexecutată o perioadă considerabilă de timp. În acest sens reiterează un șir de cauze examinate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, potrivit cărora desfăşurarea unei jurisprudenţe contrare pe cazuri analogice constituie de la sine încălcarea principiului siguranţei publice şi încălcarea art. 6 din Convenţie, privind dreptul la un proces echitabil.

De asemenea, în argumentarea poziţiei sale, reclamantul menţionează şi consideră că este necesar de ţinut cont atât şi de practica Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova pe cazuri analogice (pe care le indică în motivarea acțiunii) și Decizia CtEDO din 12 februarie 2019, cererea nr. 35098/12 pe cazul Cristea v. Moldova care clar menţionează că Statul pârât trebuie să asigure fără întârziere executarea corectă a deciziei iniţiale în favoarea reclamantului, totodată hotărârea judecătorească urmează să fie executată fără întârziere necătând de faptul că reclamantul în prezent activează sau nu în organele de politie etc., Decizia Curţii Europene a Drepturilor Omului pronunţate la 07 iulie 2020 în cauza Osadcii Cornel. şi alţii versus Republica Moldova (cererea nr. 51662/12, 7689/13 şi 67076/13) CEDO a condamnat Statul Republica Moldova pentru neexecutarea în termen rezonabil a

hotărârii judecătoreşti şi a constatat violarea Articolul 6 a Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale şi Articolul 1 al Protocolului 1 Adiţional la Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale de către Statul Republica Moldova şi a dispus achitarea reclamanţilor despăgubiri materiale şi morale cauzate.

Conform scrisorii Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova nr. 04/10685 din 07 noiembrie 2014 adresată instituţiilor de stat, inclusiv şi instanţelor judecătoreşti, se menţionează că atunci când statul sau agenţii săi sunt debitori, statul este obligat să întreprindă măsuri ventru a executa hotărârea fără ca să se ceară de la creditor să iniţieze o procedură de executare.

De asemenea, în argumentarea poziţiei sale, reclamantul menţionează că este necesar de ţinut cont atât şi de practica judiciară uniformă, care îndeamnă instanţele de judecată la aplicarea corectă şi unitară a dispoziţiilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, Recomandării nr. 6 a Curţii Supreme de Justiţie din 01 noiembrie 2012 Privind satisfacţia echitabilă, Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 8 din 24 decembrie 2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral şi material cauzat persoanelor prin violarea art. 3, 5, 8 CEDO, prin prisma Convenţiei Europene pentru Drepturile Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, precum şi a prevederilor altor acte normative tangenţiale cu tematica abordată. Sarcina constituţională şi convenţională a dezideratului drept la executarea hotărârii judecătoreşti, rezultă din stipulaţiile şi spiritual art. 120 din Constituţie, precum şi ale art. 6 din Convenţie, implică aplicabilitatea prioritară a acestor dispoziţii în cazul în care actele normative sunt insificient de clare sau contravin acestora.

Indică reclamantul că până în prezent se află într-o stare continuă de imposibilitate de a-şi realiza drepturile sale la executarea hotărârii judecătoreşti irevocabile ca fiind un tratament discriminatoriu, dar şi de a pretinde debitorului Consiliul municipal Chişinău încetarea aplicării tratamentului discriminatoriu în privinţa sa şi de a cere repararea prejudiciului material şi moral cauzat printr-un astfel de tratament. În acest context, într-adevăr, pe parcursul a unui termen îndelungat a suportat evident o încordare psihică, retrăiri, adică o stare de stres, circumstanţe desigur legate de suferinţe morale atât psihice, cât şi fizice.

Consideră că prin probele anexate la dosar, se confirmă cu certitudine faptul, că hotărârea Curţii de Avei Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil si de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, nu este executată, însă potrivit art. 2 alin. alin. (1), (2), (3) şi (4) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, nr. 87 din 21 aprilie 2011, în vigoare din 01 iulie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen

rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă.

Menționează că fiecare stat trebuie să asigure funcţionarea unor instrumente juridice care să fie adecvate şi suficiente pentru a asigura executarea obligaţiilor pozitive care revin statului (Ruianu c. României).

Cere reclamantul Mihail Guzic constatarea faptului de violare a drepturilor revăzute de articolul 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale şi Articolul 1 al Protocolului 1 Adiţional la Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale de către Statul Republica Moldova, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009; încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui suma în mărime de *****lei cu titlu de prejudiciul moral, pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, care derivă din perioada de timp pentru neexecutarea hotărârii pentru perioada de timp de la 30 septembrie 2021 până la depunerea cererii de chemare în judecată pe 08 mai 2024 şi care se încadrează în sumele acordate de CEDO pe cazuri similare, cât şi conform Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 8 din 24 decembrie 2012; încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică în sumă de 7000 lei și cheltuielilor de judecată.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile art. 186 Cod de procedură civilă, a formulat referinţă prin care califică pretenţiile reclamantului Mihail Guzic ca fiind neîntemeiată, iar în acest sens invocă următoarele.

În vederea examinării juste a pretenţiilor ce decurg din Legea nr. 87, pe lângă respectarea strictă a cadrului procedural impus de dispoziţiile Codului de procedură civilă al Republicii Moldova şi a legii citate, este necesară şi cunoaşterea, în special de către instanţele judecătoreşti, a jurisprudenţei constatate de către Curtea Europeană, prin care s-au definitivat deja principii după care se examinează astfel de pretenţii. Or, aceste pretenţii se caracterizează prin conţinut specific, în funcţie de obiectul probaţiutiii, subiecţii procesuali, termenul de examinare, sarcina probaţiunii (sarcina probaţiunii de lipsă a încălcării dreptului, sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material, etc.), inclusiv soluţiile deduse din jurisprudenţa Curţii Europeane pentru Drepturile Omului.

Menţionează, că instituirea remediului naţional prin adoptarea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 priveşte obligaţia instanţelor naţionale de aplicare şi interpretare a

termenilor din prezenta lege prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului (art. 1 alin. (2) din Legea citată).

Prin urmare, conform Recomandării nr. 6 a Curţii Supreme de Justiţie privind satisfacţia echitabilă, la examinarea de către instanţele naţionale a pretenţiilor privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se va ţine cont de asemenea particularităţi ca calitatea debitorului executării şi anume dacă debitorul este o autoritate de stat sau un terţ privat (o persoană fizică sau o entitate juridică privată).

În acest sens, prin prisma jurisprudenţei Curţii Europeane pentru Drepturile Omului, precizează că aprecierea termenului rezonabil de executare urmează a fi făcut după anumite criterii de apreciere, cum sunt: complexitatea cauzei, comportamentul părţilor, care include aprecierea comportamentului reclamantului şi a autorităţilor, şi miza (interesul) pentru reclamant.

Complexitatea cauzei se manifestă în jurul problematicii invocării încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menţinută prin decizia CSJ din 16 septembrie 2009 (pentru perioada de timp din 30 septembrie 2021 – 08 mai 2024).

Referitor la criteriul comportamentul autorităţii responsabile de executarea hotărârii judecătoreşti indică că conform raportului motivat, prezentat de către executorul judecătoresc Grigore Stoian stabilește conduita autorității responsabile de executarea hotărârii judecătoreşti ca una conformă cu legislaţia în vigoare şi care nu relevă indici privind lipsa de diligenţă. În acest sens, face referire la următoarele circumstanţe esenţiale în confirmarea celor enunţate mai sus, după cum urmează. Miza (interesul) pentru reclamant se manifestă prin dorinţa executării hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 5 mai 2009, menţinută prin decizia CSJ din 16 septembrie 2009. În acest context, în urma analizei rapoartelor motivate întocmite, nu este vorba despre neîntreprinderea tuturor măsurilor posibile de întreprins în vederea executării documentului executoriu vizat.

Evidenţiază în speţă că executorii judecătoreşti au reacţionat la solicitările reclamantului şi în acest sens nu îi poate fi imputată tergiversarea executării, în prezenţa unor circumstanţe extraordinare ce determină o anumită prolongaţie a procedurii de executare.

La caz, reţine că instanţa de drept comun urmează să aplice prevederile art. l18 Cod de procedură civilă, în temeiul căruia părţile sunt obligate să prezinte probe pe care le invocă, conform legislaţiei în vigoare. Astfel, reclamantul nu a precizat prin ce s-a manifestat prejudiciul moral suportat prin pretinsa tergiversare a executării documentului executoriu. Prin urmare, reclamantul nu justifică ce reprezintă acea sumă de *****lei în calitate de prejudiciu moral invocat.

De asemenea, cu titlu de informare, în materia de neexecutare sau executare

tardivă, calculele prejudiciului moral se fac potrivit anilor (lunilor) de neexecutare cu luarea în consideraţie a mizei pentru reclamant. Potrivit jurisprudenţei Curţii Europene versus Moldova aceste au fost calculate între 1000 euro (în mediu pentru 4 ani de neexecutare) şi 3000 euro (pentru în mediu de 11 ani de neexecutare). Cel mai mare prejudiciu în materia neexecutării a fost acordat în speţa Muhin, 6500 euro pentru 11 ani de neexecutare a unei hotărâri de acordarea de spaţii locative de către autorităţile locale. Acest fapt confirmă netemeinicia pretenţiei de compensare a prejudiciului moral.

Mai remarcă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului atrage atenţia şi la calitatea debitorului executării, şi anume, dacă debitorul este o autoritate de stat sau un terţ privat. Astfel, în raport cu acest criteriu se va aprecia comportamentul părţilor la procedurile de executare. Potrivit jurisprudenţei Curţii, responsabilitatea statului pentru executarea unei hotărâri judecătoreşti pronunţate împotriva unei companii private nu se extinde mai departe decât până la implicarea organelor de stat în procedurile de executare.

Adiţional, potrivit jurisprudenţei Curţii Europene, art. 6 din Convenţie îi garantează oricărei persoane dreptul de acces la justiţie, care are drept consecinţă dreptul la executarea hotărârilor judecătoreşti definitive. Totuşi, acest drept nu poate obliga un stat să asigure executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil, oricare ar fi ea şi oricare ar fi circumstanţele. În schimb, statul are obligaţia de a se dota cu un arsenal juridic adecvat şi suficient pentru a asigura respectarea obligaţiilor pozitive ce îi revin. Respectiv, instanţa de judecată are ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de autorităţile naţionale au fost adecvate şi suficiente.

În temeiul celor expuse, indică că reclamantul nu poate invoca neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti. Or, a fost probat faptul că executorii judecătoreşti au depus diligenţă necesară întru facilitarea executării documentelor executorii.

Prin urmare, în baza referinţei, cât şi a raportului motivat prezentat de executorul judecătoresc anexat, consideră că a fost probată lipsa nerezonabilităţii duratei procedurilor. De asemenea, subliniază că sarcina probării aspectului tergiversării/neexecutării titlului executoriu, cât şi a suportării unui prejudiciu material şi moral nu poate fi pusă, în mod exclusiv pe seama pârâtului, dar se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în consideraţie în mod obligatoriu argumentele ambelor părţi în proces şi excluzându-se pretenţii excesive şi vădit exagerate.

Pârâtul Ministerul Justiţiei solicită respingerea integrală a acţiunii reclamantului Mihail Guzic ca fiind neîntemeiată.

Consiliul municipal Chişinău a depus referință la acțiune în care indică că a examinat cererea de chemare în judecată înaintată de către Mihail Guzic împotriva Ministerul Justiţiei al R.M. intervenienţi accesorii Consiliul municipal Chişinău, executor judecătoresc Stoian Grigore, cu privire la constatarea încălcării dreptului la

executarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05.05.2009, şi încasarea prejudiciului moral.

Consideră, că pretenţiile în acţiunea reclamantului sunt neîntemeiate, nefondate şi lipsite de suport juridic din aceste motive urmează a fi respinse.

Consideră, că repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Materialele pricinii atestă, că prin hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, s-a dispus obligarea Consiliul municipal Chişinău să-l asigure pe Mihail Guzic cu membrii familiei sale cu spaţiu locativ conform art. 35, art. 35 (1) al Legii cu privire la poliţie, . nr. 416 XI1 din 18 decembrie 1990, potrivit normelor ari. 42 Cod cu privire la locuinţe. Potrivit hotărârii, instanţa a reieşit din Legea cu privire la poliţie în vigoare la dala examinării cauzei şi din faptul, că Mihail Guzic activa in cadrul MAI din anul 1993, în Brigada de politie cu destinaţie specială „Fulger”. În fapt, executarea hotărârilor instanţelor de judecată în temeiul cărora administraţia publică locală este obligată să asigure cu spaţiu locativ diverse categorii de persoane, nu a fost posibilă din cauza lipsei spaţiului locativ liber în municipiul Chişinău, fapt generat de procesul de privatizare a fondului de locuinţe, ceea ce a redus substanţial imobilul cu destinaţie locativă aflat în gestiune/proprietate municipală.

La momentul actual, de către creditorii urmăritori faţă de Consiliul municipal Chişinău şi Primăria municipiului Chişinău sunt înaintate spre executare peste 220 titluri executorii, emise în baza hotărârilor de judecată devenite definitive şi irevocabile, prin care autorităţile administraţiei publice locale ale municipiului Chişinău sunt obligate să asigure cu spaţiu locativ diverse categorii de persoane cu locuinţe în baza legilor speciale cu privire la poliţie, procuratură, SIS, instanţele judecătoreşti etc., dar şi o parte de cetăţeni care urmau să fie strămutaţi din locuinţele sale.

Din cererea de chemare în judecată rezultă că reclamantul Mihail Guzic din anul 1993 a fost angajat în funcţie de poliţist operativ a Brigăzii de poliţie cu destinaţie specială „”Fulger” în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Începând cu luna iunie 2005 Mihail Guzic este pensionar al Ministerului Afacerilor Interne şi nu mai are statut de angajat.

Totodată, indică că prin hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009 a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de către Mihail Guzic, s-a recunoscut dreptul lui Mihail Guzic împreună cu membrii familiei sale la asigurarea cu spaţiu locativ conform legislaţii locative în vigoare la acea dată şi s-a obligat Consiliul municipal Chişinău să-i acorde lui Mihail Guzic şi membrilor familiei lui spaţiu locativ sub formă de apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislaţia locativă în vigoare.

Având în vedere faptul că municipiul Chişinău nu dispune de spaţiul locativ liber şi circă 220 de creditori urmăritori care din anul 2000 şi până în prezent nu au fost asiguraţi cu spaţiu locativ, practic, hotărârile de judecată în cauză rămân neexecutate în timp. La moment administraţia publică locală epuizează toate posibilităţile sale reale de executare, aceasta fiind raportat la maxim câteva apartamente anual identificate de creditori, executorii judecătoreşti, administraţia publică locală. Totodată şi aceste posibilităţi minime se epuizează în urma procesului de privatizare, iar după finalizarea procesului de privatizare, în temeiul Legii nr. 75 cu privire la locuinţe, toate apartamentele neprivatizate urmează a fi înregistrate ca locuinţe sociale. În urma celor expuse şi a situaţiei cu referire la hotărârile judecătoreşti neexecutate, circa 220 de titluri executorii, adresarea administraţiei publice locale către Guvernul Republicii Moldova cu solicitare de alocare a surselor financiare este inevitabilă şi imperios necesară în scopul evitării condamnării Statului Republica Moldova. Prin Legea cu privire la locuinţe nr. 75 din 30 aprilie 2015 şi Regulamentul cu privire la evidenţa, modul de atribuire şi folosire a locuinţelor sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 447 din 19 iunie 2017 a fost stabilit cadrul normativ care reglementează modul de acordare a spaţiului locativ.

Potrivit art. 9 Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015, construcţia, procurarea sau reabilitarea locuinţelor sociale se efectuează conform proiectelor investiţionale, în limita mijloacelor financiare anuale aprobate în bugetul de stat, precum şi din mijloacele financiare sub formă de credite şi/sau granturi, acordate de către partenerii externi de dezvoltare. Totodată, potrivit prevederilor art. 9 alin. (3) din Legea menţionată, locuinţele sociale se constituie prin realizarea de construcţii noi, precum şi prin procurarea şi reabilitarea unor construcţii existente.

Menţionă că potrivit art. 7 lit. c) din Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015, de competenţa Guvernului Republicii Moldova ţine alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat pentru construcţia şi procurarea de către autorităţile administraţiei publice locale a locuinţelor sociale, de serviciu, de manevră.

La data de 12 aprilie 2018 Primăria municipiului Chişinău a solicitat de la Guvernul Republicii Moldova alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat în scopul construcţiei locuinţelor sociale pentru locuitorii municipiului. La indicaţia Guvernului Republicii Moldova nr. 29-04-3743 din 11 mai 2018 Ministerul Finanţelor a examinat demersul Primăriei municipiului Chişinău şi a înştiinţat Primăria municipiului Chişinău la data de 22 mai 2018 că în bugetul de stat pentru anul 2018 şi la etapa elaborării Cadrului Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) pe anii 2019-2021 din contul resurselor generale ale bugetului de stat nu se prevăd alocaţii în vederea construcţiei locuinţelor sociale.

Reiterează că competenţele autorităţilor administraţiei publice locale, cuprind:

- ţinerea evidenţei persoanelor care au dreptul la obţinerea locuinţelor sociale şi atribuie locuinţele sociale (art. 8 lit. b) din Legea cu privire la locuinţe nr. 75 din 30 aprilie 2015);

- asigurarea construcţiei şi procurării de locuinţe sociale, de manevră, de serviciu, care urmează să asigure necesităţile de obţinere a locuinţelor de către persoanele care au acest drept, în limita mijloacelor alocate de la bugetul de stat în acest scop (art. 8 lit. c) din Legea menţionată).

În contextul dat, menţionează că autorităţile administraţiei publice locale nu au competenţe de a aloca surse financiare pentru procurarea locuinţelor sociale, această fiind prerogativa exclusivă a statului.

În această ordine de idei, specifică că deşi statul a stabilit norme prin care au fost obligate autorităţile locale să asigure cu spaţiu locativ categoriile de persoane menţionate, în acelaşi timp nu a întreprins măsuri de a transmite autorităţilor publice locale spaţii locative, necesare îndeplinirii acestor obligaţiuni, în special, menţionează că şi Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuinţe stabileşte obligaţii clare pentru autorităţile centrale şi locale în ceia ce ţine de asigurarea cu spaţiu locativ social a cetăţenilor. În aceste condiţii executarea hotărârilor de judecată nu va fi posibilă atât timp, cât nu vor fi alocate mijloacele financiare necesare pentru procurarea sau construirea locuinţelor sociale.

Reieşind din cele expuse, concluzionează că în prezent Consiliul municipal Chişinău şi Primăria municipiului Chişinău se confruntă cu problema identificării soluţiilor ce ar duce la executarea hotărârilor de judecată irevocabile, care obligă la asigurarea cu spaţiu locativ.

Astfel, sarcina executării hotărârilor de judecată irevocabile, care obligă la asigurarea cu spaţiu locativ este pusă în obligaţia autorităţilor publice locale, iar alocarea surselor financiare întru executarea hotărârilor nominalizate ţine exclusiv de competenţa statului.

Informează că întru soluţionarea definitivă a problemei respective Primăria municipiului Chişinău repetat s-a adresat către Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Finanţelor al Republicii Moldova prin care a solicitat alocarea de mijloace financiare pentru construcţia spaţiului locativ, în vederea executării hotărârilor judecătoreşti definitive şi irevocabile.

La data de 22 iulie 2020 prin demersul nr. 02-109/641 Primăria municipiului Chişinău a solicitat de la Guvernul Republicii Moldova şi Ministerul Finanţelor alocarea mijloacelor financiare pentru construcţia sau procurarea locuinţelor sociale în scopul executării hotărârilor de judecată devenite definitive şi irevocabile, prin care autorităţile administraţiei publice locale ale municipiului Chişinău sunt obligate să asigure cu spaţiu locativ diverse categorii de persoane.

Prin scrisoarea nr. 21/-06-7247 din 11 august 2020 Guvernul Republicii Moldova a solicitat Ministerului Finanţelor, Ministerului Economiei şi Infrastructurii, Ministerului Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale şi Ministerului Justiţiei citat deschis: „examinarea în comun a problemei sus-menţionate şi elaborarea propunerilor coordonate în vederea identificării unei autorităţi publice centrale care va promova politica statului în domeniul asigurării cu locuinţe sociale a păturilor socialmente

vulnerabile; implicarea autorităţilor publice centrale de specialitate în vederea obţinerii informaţiei privind statutul actual al persoanelor care dispun de titluri executorii definitive cu privire la asigurarea cu spaţiu locativ; determinarea oportunităţii elaborării unui Program multianual privind construcţia locuinţelor sociale, structurat pe ani, stabilirea formei de implementare a acestuia: a) prin realizarea proiectului de parteneriat public-privat, cu alocarea terenurilor de către Primăria municipiului Chişinău, ca formă de coparticipare; b) prin atragerea mijloacelor financiare de la partenerii de dezvoltare, în baza unei analize detaliate a costurilor de implementare a Programului".

Astfel, reieşind din adresarea Guvernului Republicii Moldova deduce că la moment sarcina de bază de coparticipare a autorităţilor administraţiei publice locale este să aloce terenuri pentru construcţia spaţiilor locative cu statut de locuinţe sociale.

Menţionează, că la momentul actual din cauză lipsei spaţiului locativ liber în municipiul Chişinău nu sunt înregistrate spaţii locative cu statut de locuinţă socială sau de serviciu. În aceste condiţii executarea hotărârilor de judecată nu va fi posibilă atâta timp, cât nu vor fi alocate mijloacele financiare necesare pentru procurarea sau construirea locuinţelor sociale. În caz contrar, autorităţile municipiului Chişinău se vor afla în imposibilitate de a executa hotărârea de judecată devenită definitivă şi irevocabilă în speţa dată.

Cere intervenientul accesoriu Consiliul municipiului Chișinău respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de către Mihail Guzic ca fiind neîntemeiată**.**

Reprezentanta reclamantului Mihail Guzic, avocata Natalia Culeac-Reul în ședința de judecată a susținut integral acțiunea și a pledat pentru admiterea în sensul formula.

Reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ion Tulbure în ședința de judecată acțiunea nu a recunoscut și a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată din motivele indicate în referința depusă și susținute în dezbaterile judecătorești.

Audiind părțile, examinând acțiunea și referința, cercetând actele cauzei, stabilind circumstanțele cauzei, instanța de judecată constată că acțiunea este întemeiată parțial, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 5 Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile, libertăţile şi interesele legitime încălcate.

Conform art. 20 alin. (1) şi alin. (2) din Constituţia Republicii Moldova, (1) orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

Conform art. 53 alin. (2) din Constituţia Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti.

Conform art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. c) Codul civil, (1) drepturile si obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum si în baza actelor persoanelor fizice si juridice care, desi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi si obligaţii civile, pornind de la principiile generale si de la sensul legislaţiei civile. (2) Drepturile si obligaţiile civile apar din hotărâre judecătorească în care sunt stabilite drepturi si obligaţii.

Conform art. 9 Codul civil, persoanele fizice si juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îsi exercite drepturile si să îsi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică si cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice si juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 1 Codul de executare, (1) procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege. (2) În scopul îndeplinirii sarcinii prevăzute la alin. (1), legislaţia privind executarea stabileşte competenţa executorului judecătoresc, modul şi condiţiile de executare silită a documentelor executorii.

În conformitate cu art. 10 Codul de executare, (1) Executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte benevol obligaţiile. (2) Executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condiţiile legii şi se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, pînă la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, pînă la achitarea dobînzilor, a penalităţilor sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum şi a cheltuielilor de executare. (3) Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit prezentului cod, este document executoriu.

În conformitate cu art. 70 alin. (1) şi alin. (2) Codul de executare (1) Documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanţilor la procedura de executare, interesul creditorului şi conduita executorului judecătoresc. (2) Executorul judecătoresc urmează să întreprindă imediat toate acţiunile necesare în vederea executării hotărîrii judecătoreşti. Dacă legea nu prevede altfel, termenul dintre acţiunile complexe ce urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc nu va depăşi 15 zile. Curgerea acestui termen se suspendă pe durata suspendării sau amînării executării, strămutării procedurii de executare, imposibilităţii executorului judecătoresc de a acţiona din motive ce nu depind de voinţa sa, precum şi în cazul în care nu au fost avansate cheltuielile necesare pentru efectuarea actului următor.

Conform art. 1 alin. (1) Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, nr. 87 din 21 aprilie 2011, scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti. Aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

Conform art. 2 Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, (1) orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. (2) Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant). (3) Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărîrilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare. (4) Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară de către stat. Reparaţia prejudiciului se face de la bugetul de stat. (5) După repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, statul are drept de regres faţă de persoana vinovată. (6) Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant. (7) Organul care reprezintă statul în instanţă de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

Conform art. 35 Legea cu privire la poliţie nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 ((în vigoare la data emiterii hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009) abrogată la data de 05 martie 2013 prin Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliţiei şi statutul poliţistului), colaboratorilor poliţiei li se acordă de către organele locale ale puterii, cel mult după trei ani de la angajarea în serviciu, iar ofiţerilor – cel mult după un an de la numirea lor în funcţie, spaţiu locativ sub formă de apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislaţie. Colaboratorii poliţiei au dreptul să primească împrumuturi fără dobîndă pentru a-şi construi casă individuală sau locuinţă cooperatistă cu eşalonarea plăţii pe douăzeci şi cinci de ani şi cu achitarea în proporţii de cincizeci la sută a împrumutului acordat din contul mijloacelor bugetelor respective. Organele şi instituţiile de poliţie au dreptul să cumpere locuinţe pentru colaboratorii lor din contul mijloacelor bugetelor respective cu achitarea ulterioară de către aceştia a costului locuinţei în proporţie de cincizeci la sută.În cazul în care colaboratorul poliţiei îşi pierde viaţa în exerciţiul funcţiunii, pentru familia celui căzut se menţine dreptul la primirea spaţiului locativ în temeiurile existente la data luării lui la evidenţă şi cel tîrziu la un an din ziua în care colaboratorul poliţiei şi-a pierdut viaţa.Pentru colaboratorii poliţiei se stabileşte o reducere de cincizeci la sută a plăţii pentru spaţiul locativ şi pentru serviciile comunale, precum şi pentru combustibil. Poliţia de stat şi cea municipală îşi formează fondul lor locativ de serviciu în modul stabilit de Guvernul R.S.S. Moldova.

În conformitate cu art. 123 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură civilă, (1) Faptele pe care instanţa le-a declarat unanim cunoscute (faptele de notorietate publică) nu se cer a fi dovedite. (2) Faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sînt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.

Mihail Guzic din anul 1993 a fost angajat în funcţie de poliţist operativ în cadrul Brigăzii de poliţie cu Destinaţie specială „Fulger” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, iar din luna iunie 2005 este pensionar al Ministerului Afacerilor Interne.

Prin hotărârea Curţii de Apel Chişinău din data de 05 mai 2009 a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de către Mihail Guzic și a fost recunoscut dreptul lui împreună cu membrii familiei sale la asigurarea cu spaţiu locativ conform legislaţiei locative în vigoare, a fost obligat Consiliul municipal Chişinău să-i acorde lui Mihail Guzic şi membrilor familiei lui spaţiu locativ sub forma unui apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislaţia locativă în vigoare (filele cauzei 30-33).

Prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din data de 16 septembrie 2009 a fost respins recursul declarat de pârâtul Consiliul municipal Chişinău și a fostmenţinută hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009 (filele cauzei 34-37).

La data de 09 octombrie 2009 Mihail Guzic s-a adresat cu cereri către şeful Oficiului de executare a sectorului Centru, Primarul general al municipiului Chişinău şi Consiliului municipal Chişinău, prin care a solicitat executarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009.

Prin încheierea nr. 12-884/09 din 12 iunie 2009 executorul judecătoresc Oleg Ungureanu a primit spre executare documentul executoriu şi a stabilit un termen de 15 zile Consiliului municipal Chişinău de a executa benevol hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009 (fila cauzei 28).

Din explicațiile prezentate de către executorul judecătoresc Grigore Stoian Ministerului Justiției al Republicii Moldova la data de 22 mai 2024 se constată că titlul executoriu nr. 3-1290/2009 din 05 mai 2009 emis de instanţa de contencios administrativ a Curţii de Apel Chişinău prin care s-a hotărât obligarea Consiliului municipal să-i acorde lui Mihail Guzic şi membrilor familiei lui spaţiu locativ sub forma unui apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislaţia locativă în vigoare nu este executat. La data de 11 mai 2018, executorul judecătoresc Stoian Grigore, a dispus primirea spre executare a documentului executoriu nr. 3-1290/08 emis de Curtea de Apel Chişinău la data de 05 mai 2009 şi a intentat procedura de executare (filele cauzei 73-74).

Prin scrisoarea din data de 25 mai 2018 Ministerul Justiţiei Republicii Moldova a comunicat lui Mihail Guzic despre faptul că a expediat demers în adresa Consiliului municipal Chişinău privind întreprinderea tuturor măsurilor prevăzute de lege în vederea executării documentului executoriu, invocând, totodată, că ţinând cont că executorul judecătoresc Victor Caţer a restituit documentul executoriu, potrivit art. 86 alin (3) Codul de executare, restituirea documentului executoriu către creditor nu împiedică prezentarea lui repetată spre executare (fila cauzei 45).

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din data de 28 iunie 2018 s-a admis parţial cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenienţi Consiliul municipal Chişinău, executor judecătoresc Caţer Victor, s-a constatat încălcarea dreptului reclamantului Mihail Guzic prevăzut de Articolul 6 a Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale şi Articolul 1 al Protocolului 1 Adiţional la Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale de către Statul - Republica Moldova, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui Mihail Guzic suma de *****lei cu titlu de prejudiciul prejudicial moral cauzat pentru neexecutare în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009, menţinută prin decizia Colegiului Civil şi de Contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 16 septembrie 2009, pentru perioada de timp din 03 iulie 2012

până la depunerea cererii de chemare în judecată pe 21 martie 2018, s-au încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui Mihail Guzic suma de *****lei, cheltuielile de asistenţă juridică, în rest, pretenţiile privind repararea prejudiciului moral, a cheltuielilor de asistenţă juridică şi a cheltuielilor de judecată pentru xerocopii s-au respins ca neîntemeiate. Prin decizia Curţii de Apel Chisinău din 23 octombrie 2018 s-au respins cererile de apel declarate de către Mihail Guzic şi Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova şi s-a menţinut hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2018. Prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie 23 ianuarie 2019, recursurile declarate de Mihail Guzic şi Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova au declarate inadmisibile.

La data de 30 septembrie 2021 reclamantul Mihail Guzic a depus o altă cerere de chemare în judecată, pe o alta perioadă de neexecutare de la 21 martie 2018 până la 30 septembrie 2021, împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, intervenient accesoriu executor judecătoresc Stoian Grigore în baza Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, nr. 87 din 21 aprilie 2011. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiul Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielelor de judecată. Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 16 iunie 2022 a fost admis apelul declarat de Mihail Guzic împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021. S-a casat hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 decembrie 2021 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiului Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielelor de judecată, şi s-a emis o hotărâre, prin care: s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Guzic împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chişinău, Primăria municipiului Chişinău şi intervenient accesoriu executor judecătoresc Grigore Stoian privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, încasarea prejudiciului moral şi a cheltuielelor de judecată, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu, s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova în beneficiul lui Mihail Guzic suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în legătură constatarea încălcării dreptului la

executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, în rest acţiunea înaintată privind încasarea diferenţei prejudiciului s-a respins ca neîntemeiată

Instanţa de judecată constată că au fost expediate repetat solicitări Consiliului municipal Chişinău privind informarea executorului judecătoresc despre acţiunile întreprinse în scopul executării documentului executoriu, însă de fiecare dată a fost expediat răspuns precum că executarea hotărârii instanţei de judecată nu este posibil din cauza lipsei spaţiului locativ liber în municipiul Chişinău, precum şi din motivul că Consiliul municipiului Chişinău nu dispune de mijloace financiare necesare pentru construcţia spaţiului locativ în vederea executării hotărârilor instanţelor de judecată privind asigurarea cu spaţiu locativ a creditorilor urmăritori, comunicând inclusiv că întru soluţionarea definitivă a problemei respective Primăria municipiului Chişinău a înaintat un demers către Guvernul Republicii Moldova prin care a solicitat alocarea mijloacelor financiare pentru construcţia spaţiului locativ în vederea executării hotărârilor judecătoreşti definitive şi irevocabile.

În speță se constată că documentul executoriu a fost în gestiunea a trei executori judecătoreşti, care periodic au încercat prin încheieri să asigure executarea hotărârii judecătoreşti în favoarea creditorului Mihail Guzic în procedura de executare în care Consiliul municipal Chişinău are calitatea de debitor, însă hotărârea nu este executată.

Conform art. 4 alin. alin. (1), (2) şi (3) Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, nr. 87 din 21 aprilie 2011 sarcina probațiunii şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului. Instanţa de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătoreşti prezintă Ministerului Justiţiei un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil şi, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar. Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris şi va conţine: numele şi prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorităţii implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorităţii responsabile de executarea hotărârii judecătoreşti; date despre acţiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare şi motivarea acestora; date despre acţiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil. Cererea de chemare în judecată se examinează de instanţa de judecată sesizată în cel mult 3 luni de la depunerea sa.

Conform art. 5 Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii

judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

Prin urmare, instanța de judecată conchide că, în pofida faptului constatării anterioare a dreptului reclamantului exprimat prin neexecutarea în termen rezonabil prin hotărârea Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani din 28 iunie 2018 și decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2022, în continuare este încălcat dreptul reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, iar autorităţile naţionale nu au întreprins suficiente măsuri în vederea executării hotărârii judecătoreşti, motiv din care documentul executoriu eliberat în baza hotărârii irevocabile a Curţii de Apel Chişinău din 05 mai 2009 nu este executat până în prezent, însă, miza pentru reclamantului Mihail Guzic este evidentă, fiind bazată pe dreptul acestuia la asigurarea cu spaţiu locativ.

Evaluând cadrul legal invocat în coroborare cu circumstanţele de fapt ale cauzei, se deduce cert că din momentul emiterii hotărârii judecătoreşti din 05 mai 2009 până în prezent hotărârea nu a fost executată, documentul executoriu aflându-se în procedura executorului judecătoresc Stoian Grigore. Deşi, executorii judecătoreşti au întreprins toate acţiunile posibile şi legale în scopul executării documentului executoriu, hotărârea instanţei de judecată nu a fost executată din motive ce nu depind de voinţa lor.

Instanţa de judecată menționează că, având în vedere natura hotărârii judecătoreşti de asigurare a lui Mihail Guzic şi a membrilor familiei lui cu spaţiu locativ, în condiţiile art. 35 alin. (1) Legea cu privire la poliţie, conform normelor prevăzute de legislaţia în vigoare la data emiterii hotărârii judecătorești neexecutată, în circumstanţele neexecutării acestei hotărâri de o perioadă îndelungată adică începând cu data de 16 septembrie 2009 (data devenirii irevocabile a hotărârii) până la data emiterii hotărârii în speță la data de 31 iulie 2024, aproximativ 15 ani şi 11 luni, Mihail Guzic neobţinând în realitate obiectul material al hotărârii favorabile acestuia, nu este altă soluție decât constatarea existenței violării continue a dreptului la un proces echitabil sub aspectul jurisprudenţial de încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, drept garantat de art. 6 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

Referitor la complexitatea obiectului executării manifestat prin imposibilitatea executării hotărârii judecătoreşti, instanţa de judecată reţine că executarea hotărârii implică o complexitate sporită, însă raportată la perioada de neexecutare, dar şi la acţiunile debitorului (Consiliul municipal Chişinău) se constată că ultimul nu a manifestat diligenţa necesară şi nu a întreprins acţiuni în vederea executării hotărârii în mod rezonabil, or, alte date sau înscrisuri care ar face imposibilă executarea dincolo de invocarea lipsei spaţiului locativ liber în municipiul Chişinău, precum şi din motivul că Consiliul municipiului Chişinău nu dispune de mijloace financiare necesare pentru construcţia spaţiului locativ în vederea executării hotărârilor

instanţelor de judecată privind asigurarea cu spaţiu locativ a creditorilor urmăritori nu au fost constatate.

Având în vedere că pârâtul nu și-a realizat sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral, material, or, aceasta îi revine statului, iar executorii judecătoreşti pe parcursul întregii perioade de timp, au întreprins acţiuni în vederea executării documentului executoriu, care nu au avut finalitate, instanţa apreciază critic motivul de neexecutare a hotărârii lipsa resurselor financiare în vederea executării hotărârii, or, Consiliul municipal Chişinău, fiind autoritate publică are obligaţia pozitivă de a întreprinde măsuri efective în vederea executării documentului executoriu.

În circumstanţele speței, autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătoreşti este statul Republica Moldova, care nu a întreprins toate măsurile necesare în vederea executării hotărârii judecătoreşti irevocabile, în consecinţă Mihail Guzic nu a putut beneficia de succesul obţinut în urma examinării litigiului, fapt ce incontestabil denotă că hotărârea adoptată în favoarea lui nu este executată o perioadă îndelungată.

Instanţa de judecată remarcă, că executarea unui act judecătoresc irevocabil într-un termen rezonabil are ca scop înlăturarea incertitudinii în care se găsesc părţile prin restabilirea, cât mai curând posibil, a drepturilor încălcate şi prin restabilirea legalităţii, care trebuie să guverneze toate raporturile juridice într-un stat de drept, ceea ce constituie o garanţie a unui proces echitabil.

Reieşind din faptul că anterior prin hotărâri judecătoreşti irevocabile s-au admis parţial pretenţiile înaintate de Mihail Guzic privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a documentului executoriu nr. 3-1290/09 din data de 05 mai 2009 emis de Curtea de Apel Chişinău, iar în speță reclamantul solicită încasarea prejudiciului moral în acest sens, pentru perioada ulterioară de timp pentru neexecutarea hotărârii menţionate, de la 30 septembrie 2021 până la 08 mai 2024.

Conform art. 14 Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum şi beneficiul neobţinut prin încălcarea dreptului (venitul ratat). Dacă cel care a lezat o persoană într-un drept al ei obţine ca urmare venituri, persoana lezată este în drept să ceară, pe lângă reparaţia prejudiciilor, partea din venit rămasă după reparaţie.

Conform art. 2 alin. (3) Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, nr. 87 din 21 aprilie 2011, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii

judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare.

Conform art. 2 alin. (6) Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, nr. 87 din 21 aprilie 2011, mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant.

Este cert faptul că neexecutarea hotărârii Curţii de Apel Chişinău nr. 3-1290/09 din 05 mai 2009, constituie temei pentru reclamant de a pretinde la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului de executare în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti în baza Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, nr. 87 din 21 aprilie 2011.

În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, criteriul echităţii, care exprimă că compensaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire, criteriu care se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit şi cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Conform art. 2037 Codul civil, (1) mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. (3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Instanța de judecată menționează că legislaţia nu oferă o enumerare exhaustivă a criteriilor de determinare a sumei compensatorii pentru prejudiciul moral suportat.

Prin urmare, stabilirea cuantumului sumei compensatorii pentru fiecare caz concret revine instanţei de judecată, pornind de la circumstanţele cauzei.

Instanţa constată că prin neexecutarea hotărârii judecătoreşti, creditorul suferă deja un prejudiciu moral, care nu poate fi compensat prin simpla constatare a încălcării, fiind necesară acordarea unor sume cu titlu de daune morale, dar în acelaşi timp se neexecutarea documentului executoriu se datorează lipsei spaţiului locativ liber şi mijloacelor financiare în bugetul autorităţii publice locale în scopul achiziţionării spaţiului locativ sau construcţia locuinţelor sociale, din care motive este imposibilă asigurarea creditorului Mihail Gizic cu spaţiu locativ.

Un alt criteriu orientativ generale de apreciere a prejudiciului moral, prin prisma Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale şi a jurisprudenţei CtEDO este criteriul echităţii, care presupune că partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Prin noţiunea de prejudiciu moral se înţeleg suferinţele psihice sau fizice cauzate prin acţiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobândite prin lege (viaţa, sănătatea, demnitatea şi reputaţia profesională, inviolabilitatea vieţii personale, secretul de familie şi personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor). Instanţele judecătoreşti, la determinarea mărimii compensaţiei pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în consideraţie atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferinţelor psihice sau fizice părţii, cât şi datele obiective care certifică acest fapt.

Reieşind din criteriile descrise pentru determinarea unei reparaţii echitabile a prejudiciului invocat în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a survenit neexecutarea, precum şi de pretenţiile invocate, de complexitatea cauzei, de comportamentul părţilor, de conduita autorităţilor publice, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru Mihail Guzic, instanța de judecatî consideră că suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral este suficientă pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin neexecutarea hotărârii este una proporţională cu sumele acordate de instanţele naţionale, cât şi de Curtea Europeană pe cazuri similare.

Din considerentele expuse, instanţa de judecată conchide asupra admiterii acțiunii reclamantului Mihail Guzic în partea încasării prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-1290/08 din 05 mai 2009 în sumă de 50000 lei și cheltuielilor de judecată în sumă de 7140 lei.

În conformitate art. art. 236, 238-240, 243 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ş t e

Acțiunea se admite parțial.

Se încasează din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al

Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Mihail Guzic prejudiciu moral în sumă de ***** lei cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-1290/08 din 05 mai 2009 și cheltuielile de judecată în sumă de ***** lei. În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
judecătorul Viorica Dodon